

Røyken kommune

Grønn, nær og levende

Justis- og politidepartementet
Gullhaug torg 4 A

0484 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
11/4484-2

Dato
02.04.2012

Høring - Økt bruk av konfliktråd

Røyken kommune takker for muligheten til å kommentere rapporten *Økt bruk av konfliktråd*. Etter avtale med saksbehandler, sender vi kommentaren, selv om høringsfristen er oversittet.

Rapporten er behandlet faglig/administrativt i Røyken kommune, og blir kommentert av slt-koordinator. Undertegnede har tett kontakt med relevante enheter i kommunen og det lokale politiet, og har godt kjennskap til saker og problemstillinger som er relevante for denne høringen.

Til orientering er undertegnede også megler og tilrettelegger for stormøter i Konfliktrådet i Buskerud. I høringsvaret er det kriminalitetsforebyggende arbeidet i Røyken kommune lagt til grunn, og det er dette perspektivet som er brukt i gjennomgang av høringen.

Generell kommentar

I denne kommentaren er fokuset på bruk av Konfliktråd i straffesaker, og ikke i sivile konflikter. Saker som er sivile saker fordi gjerningspersonen er under 15 år, er tatt med i betraktning her.

Erfaring fra Røyken kommune, viser at det er behov for å ha et bredt spekter av reaksjoner og tiltak som kan iverksettes overfor personer som begår straffbare handlinger. Særlig gjelder dette når gjerningspersonen er mindreårig. Vi støtter derfor den hovedlinjen som formidles i rapporten, med utgangspunkt i gjenopprettende prosesser, forebygging og rehabilitering.

Kommentar til kapittel 3 ”Begrepsbruk, definisjoner og den ideologiske forankringen”

Det er gjort godt rede for den ideologiske forankringen av Restorative Justice, og det tankegodset Konfliktrådets arbeid er basert på. Den ideologiske forankringen er likevel i liten grad problematisert eller drøftet i rapporten, og kritikken av ideologien er lite synlig i arbeidsgruppens rapport.

Både i forsknings- og praksisfeltet er det enighet om at tradisjonell straff, som fengselsopphold og bot, ikke nødvendigvis virker prevantivt eller rehabiliterende. Det er godt kjent at fengselsopphold kan forsterke kriminell atferd. Dessuten at straff som bot, eller kortere fengselsopphold, ikke nødvendigvis forbedrer offerets situasjon, eller gir økt opplevelse av trygghet og rettferdighet. I departementets vurdering videre, må det likevel legges til grunn at tradisjonell straff kan ha positiv effekt for noen, og at straffegjennomføring og kriminalomsorg også handler om innhold og drift av fengsler, oppfølging og tilbakeføring etter gjennomført straff, bruk av påtaleunntakelse med vilkår, som kontraktsregulerte reaksjoner (jf. ungdomskontrakter, som nevnt under pkt. 6.3 i rapporten), eller annen straffegjennomføring.

Konfliktrådenes ideologiske forankring er sterkt knyttet til faget kriminologi, særlig Nils Christie. Dersom bruken av Konfliktrådet skal øke, vil det være nyttig å få en vurdering og integrering av flere faglige perspektiver, som statsvitenskap, psykologi, pedagogikk, sosial- og helsefag.

Kommentar til kapittel 6 ”Forskning og prosjekterfaring i straffesaker”

Det ansvaret primærkommunene har for barn og unge, ivaretas best når et livsløpsperspektiv blir lagt til grunn. Derfor er det både nyttig og viktig at det gjennomføres forskning og evaluering av strategier, tiltak og metoder. Hvis bruken av Konfliktråd skal økes, må forskning og evaluering være et viktig satsningsområde. I arbeidsgruppens rapport vises det til evaluering som er gjennomført NTNU samfunnsforskning ”Tilrettelagte samtaler ved familievold”. Kunnskapen fra slike evalueringer, kan være nyttig som grunnlag for Konfliktrådets arbeid, samtidig som det også har verdi for annet arbeid i f.eks. kommunene.

Kommentar til kapittel 10 ”Arbeidsgruppens vurderinger”

Konfliktrådet har de siste årene fått utvidet sitt område for oppgaver og type saker og situasjoner som regnes som egnet for megling, stormøter eller andre type møter/tiltak. Det kan se ut som om institusjonen står foran viktige veivalg, og spørsmål om og i så fall hvordan Konfliktrådene skal øke graden av profesjonalisering. Det er viktig at det blir gjort en grundig vurdering av hvilken retning Konfliktrådet skal styres i. I utgangspunktet ser det ut til å være en god løsning å holde fast på lekmannsprinsippet. Med flere og nye oppgaver, er det imidlertid svært viktig at det blir gitt god opplæring til meglere, og at Konfliktrådet utvikler seg på organisasjonsnivå. Dersom Konfliktrådene skal delta mer i langvarig oppfølging av enkeltpersoner, må både fast ansatte og

frivillige meglere ha et minimum av kjennskap til offentlige systemer og offentlig forvaltning, slik at ressursene kan brukes til å etablere godt samarbeid og riktige tiltak til de som skal følges opp over tid. Det er dessuten viktig at ansvar, oppgaver og roller er tydelig definert og avklart, hvis Konfliktrådet skal følge opp ungdommer som andre offentlige instanser har ansvar og/eller omsorg for. Den viktigste kunnskapen må selvsagt fremdeles være kunnskap om metoder for å få til gode meglingsmøter, stormøter og andre møter som skal gjennomføres i regi av Konfliktrådet.

Kommentar til punkt 11.14 Oppfølging i narkotikasaker

I fremstillingen ser det ut som at arbeidsgruppen uttrykker noe skepsis til bruk av Konfliktråd som oppfølging av narkotikasaker. Uansett viser vi til at vi i Røyken kommune har erfaring med at det er vanskelig å finne egnede og virksomme tiltak i saker der ungdom står i fare for å utvikle problemer med bruk og/eller omsetning av narkotika. Vår erfaring er at det krever en spesifikk faglig kompetanse i arbeidet med ungdom i slike situasjoner. Det kreves dessuten inngående kjennskap til offentlige systemer og forvaltning, og det må gjøres svært individuelle tilpasninger. Vi mener derfor det er riktig å stille kritiske spørsmål til forslaget om meglere i Konfliktrådet bør stå for motiverende samtaler med siktede, som et alternativ til bot. På den annen side ønsker vi velkommen alle tiltak som kan vise seg å ha betydning i arbeidet med unge mer rusproblemer.

Kommentar til kapittel 15 Økonomiske og administrative konsekvenser

Økt bruk av Konfliktråd vil forhåpentlig, og sannsynligvis føre til større behov for koordinering og samarbeid mellom Konfliktrådet, politiet og kommunene. I rapporten er det lagt størst vekt på økonomiske og administrative konsekvenser for Konfliktrådet. I videre beregninger oppfordres det til å inkludere eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og politi. Her er både kvalitative og kvantitative kostnader og gevinster interessante.

Kommentar til kapittel 17 Forslag til ny konfliktrådslov, endringer i straffeloven, straffeprosessloven, straffegjennomføringsloven.

Røyken kommune er positive til forslag til lovendringer, og intensjonen bak disse.

Personer under 18 år kan ha et høyt antall straffbare handlinger registrert hos politiet. Dersom dette gjelder handlinger som hver for seg ikke har høy alvorlighetsgrad, vil de aktuelle tiltakene (i en straffekontekst) være bekymringssamtale, overføring til Konfliktråd, eller bot. Øvrige tiltak blir iverksatt i samarbeid med kommunene, der særlig barneverntjenesten er en viktig instans. I rapporten kommer det ikke tydelig frem hva som er tenkt rundt dette, og om det er en intensjon at bruk av ungdomsstraff og oppfølging skal redusere bruken av plassering i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon, eller endre kriteriene for når barneverntjenesten skal vurdere slike tiltak som aktuelle.

Det er også viktig å legge til grunn at forhold kan forbedre seg i tiden et tiltak pågår, og en avtale som legger grunnlaget for sosial kontroll og tett oppfølging. Erfaring og forskning viser at det ofte

er behov for oppfølging etter at et tiltak eller en avtale er avsluttet. Det er ønskelig at de ungdommene det gjelder hjelpes til en tilværelse som er så selvstendig som mulig. Samtidig er det svært viktig at de prosessene og resultatene som eventuelt oppnås gjennom ungdomsstraff og oppfølging opprettholdes når Konfliktrådet oppfølging avsluttes. Slik det legges opp til i arbeidsgruppens forslag, vil Konfliktrådet ha ansvar for oppfølging i en tidsavgrenset periode. Behovet for oppfølging etter at en ungdomsstraff er avsluttet, bør vurderes i det videre arbeidet. Dersom det skal være kommunale instanser som får ansvaret for dette, må det også legges til rette for god overføring mellom de ansvarlige instansene.

Med hilsen

Susanne Therese Vist
SLT-koordinator